

Til Troels Christian Jakobsen (Å)

Politikersvar til Troels Christian Jakobsen (Å) – Bæredygtighed ved udbud

Troels Christian Jakobsen (Å) har den 28. august 2024 stillet følgende spørgsmål til Økonomiforvaltningen:

”

- 1. Er bæredygtighedskriterier en obligatorisk del af alle kommunens udbud, og hvordan sikrer Økonomiforvaltningen, at disse kriterier konsekvent bliver indarbejdet i udbudsprocessen?*
- 2. Hvordan sikrer Økonomiforvaltningen, at bæredygtighedskriterier bliver vægtet højt i alle kommunens udbud, og hvilke specifikke bæredygtighedsparametre bliver anvendt?*
- 3. Hvordan følger Økonomiforvaltningen op på og monitorerer, om de leverandører, der vinder kommunens udbud, faktisk lever op til de bæredygtighedskrav, der er blevet stillet, og hvilke konsekvenser er der, hvis kravene ikke bliver overholdt?”*

Økonomiforvaltningens svar

Ad 1) Kommunen har både klima- og miljømæssige samt sociale bæredygtighedskriterier, der bliver indarbejdet i udbudsprocessen. Økonomiforvaltningen sikrer, at de relevante bæredygtighedskriterier indarbejdes tidligt i udbudsprocessen.

Koncernservice (KS) i Økonomiforvaltningen sikrer, at bæredygtighedskravene indarbejdes i udbuddene i alle relevante udbud, der foretages i Økonomiforvaltningen. KS arbejder vha. rådgivning, vejledning decentrale netværk, kontraktskabeloner mv. sammen med udbuds- og indkøbsafdelingerne i de seks andre forvaltninger for at sikre samme proces. Det er dog den enkelte forvaltning, der har det overordnede ansvar for, at bæredygtighedskravene indarbejdes i udbuddene. Det tilstræbes, at bæredygtighedskrav indarbejdes fra start (markedsdialog) til slut (tildeling af kontrakt) i udbudsprocessen for at sikre, at de relevante bæredygtighedskrav indgår i kontrakterne.

17-09-2024

Sagsnummer i F2
2024 - 16961

Dokumentnummer i F2
6126181

Sagsnummer eDoc
2024-0303140

Sagsbehandler
Emil Birk

Der findes forskellige måder bæredygtighedskravene indgår i kontrakterne:

- a) Obligatoriske bæredygtighedskrav, der vedtaget af Borgerrepræsentationen (BR) og som skal indgå i kontrakterne.
- b) Minimumskrav, der fastslår hvilke bæredygtighedskrav de leverede varer eller tjenester skal leve op til. Kravene er vedtaget af BR, og indarbejdes i indkøbsorganisationen hos Økonomiforvaltningen eller andre forvaltninger baseret på gennemførligheden og relevansen ift., hvad der skal købes ind i det pågældende udbud.
- c) Tildelingskriterier, hvor bæredygtighedskrav, der er vedtaget af BR, indgår som et konkurrenceparameter sammen med andre kriterier som pris, kvalitet, leveringstider mv.

Ad 2) Herunder følger en uddybning af bæredygtighedskravene, og hvordan de anvendes:

Miljømæssig bæredygtighed

Det Grønne Opslagsværk

De grønne miljø- og klimakrav, der stilles i kommunens udbud er beskrevet i Det Grønne Opslagsværk (DGO). Kravene i DGO indeholder alle de krav, der er vedtaget af BR eller tiltrådt via Partnerskabet for Offentlige Grønne Indkøb samt relevant national og EU-lovgivning. Nogle krav er kontraktuelle krav, mens andre udarbejdes på baggrund af, hvad der vurderes muligt i markedsdialogen, herunder også om det skal være minimumskrav eller tildelingskriterier.

I DGO indgår 57 sider med specifikke bæredygtighedskrav, råd og vejledninger, som skal eller kan indgå i kommunens udbud. DGO fremgår af dette link: [Det Grønne Opslagsværk \(v 2.0.4 Februar 2024\) 0.pdf \(kk.dk\)](#)

Uddannelse i bæredygtige Indkøb

KS gennemfører to gange årligt et opkvalificeringsforløb om bæredygtige indkøb. Forløbet er rettet mod udbudskonsulenter, udbudsjurister, strategiske indkøbere, kategoriansvarlige og lignende roller, der laver udbud og vedligeholder kontrakter på tværs af kommunens forvaltninger. Gennem forløbet får medarbejderne grundlæggende viden om bæredygtighed og værktøjer til at arbejde med bæredygtige indkøb, der gør dem i stand til løbende at stille relevante krav til udbud.

Social bæredygtighed

Arbejdsklausul

Arbejdsklausulen stiller krav om fair løn- og arbejdsvilkår for de medarbejdere, der arbejder på en opgave for kommunen eller er beskæftiget

på et projekt, som modtager tilskud eller økonomisk støtte. Det betyder, at leverandører og entreprenører skal sikre, at medarbejdernes løn, arbejdstid og arbejdsvilkår som minimum skal være på niveau med de gældende overenskomster for samme type arbejde. Arbejdsklausulen gælder for alle bygge- og anlægsopgaver og tjenesteydelseskontrakter, samt i kontrakter om støtte eller tilskud, hvor det skønnes relevant.

Uddannelsesklausul

Uddannelsesklausulen stiller krav om uddannelse af elever og lærlinge i udførelsen af opgaver for Københavns Kommune for at bidrage til flere lære- og elevpladser til unge under uddannelse. Økonomiforvaltningen og andre forvaltninger vurderer om og hvordan uddannelses- eller beskæftigelsesklausulen indskrives i en kontrakt, når opgaven strækker sig over minimum 6 måneder og har en kontraktværdi på minimum 5 mio. kr. og/eller en lønsum på 4 mio. kr. Klausulen gælder for bygge- og anlægsopgaver og tjenesteydelseskontrakter, samt i kontrakter om støtte eller tilskud.

CSR-bilag

CSR-bilaget (Corporate Social Responsibility) stiller krav til, at leverandørerne til Københavns Kommune lever op til grundlæggende menneske- og arbejdstagerrettigheder, værner om miljø og klima afstå fra korruption i forbindelse med produktion og levering af varer, services og tjenesteydelser. Kravene bygger på ILO's grundlæggende principper og rettigheder på arbejdet og FN's grundlæggende rettigheder, Paris-aftalen og Rio-erklæringen samt FN's Konvention mod korruption. Disse krav svarer til Global Compact og gælder i hele leverandørens værdikæde, både i Danmark og i udlandet. CSR-bilaget gælder alle kontrakter med en samlet værdi over 1 mio. kr.

Klausul om beskæftigelse af personer med handicap og ledige

Københavns Kommunes beskæftigelsesklausuler stiller krav til kommunens leverandører om beskæftigelse af henholdsvis beskæftigelse af personer med handicap og ledige i virksomhedspraktik, løntilskud eller fleksjob. Økonomiforvaltningen og de øvrige forvaltninger vurderer om og hvordan klausulen indskrives i en kontrakt, når opgaven strækker sig over minimum 6 måneder og har en kontraktværdi på minimum 5 mio. kr. og/eller en lønsum på 4 mio. kr. For renoveringsopgaver skal opgaven have en samlet skønnet værdi på minimum 5 mio. kr. eller have en lønsum på minimum 3 mio. kr.

Ad 3) Økonomiforvaltningen følger op og monitorerer løbende kommunens leverandører og entreprenører for at sikre, at leverandørerne lever op til bæredygtighedskravene.

Arbejdsklausul

KS tager på uanmeldte screeningsbesøg hos kommunens leverandører og modtagere af støtte og tilskud. De fysiske screeningsbesøg følges op af dybdegående dokumentkontroller af udvalgte medarbejderes løn- og arbejdsvilkår, der hvor der vurderes risiko for overtrædelser af arbejdsklausulen. I 2023 gennemførte KS knap 500 af disse kontroller mod social dumping på tværs af brancher. De seneste år er der i forbindelse med kontroller af arbejdsklausulkrav sikret betydelige efterbetalinger til medarbejdere, der har arbejdet på opgaver for kommunen.

Uddannelsesklausul

KS kontrollerer også, at uddannelsesklausulen overholdes og lavede 119 kontroller af uddannelsesklausulen i 2023. Gennem uddannelsesklausulen var der i 2023 krav om beskæftigelse af 213 lærlinge- eller elevårsværk.

CSR-bilag

Økonomiforvaltningen følger op på om kommunens leverandører overholder CSR-bilaget. Der anvendes både skrivebordskontroller og fysiske kontroller af produktionssteder i Danmark og i udlandet. Kontrollerne i udlandet foretages ofte i samarbejde med lokale partnere i landet, hvor varerne produceres. Indsatsteamet mod social dumping udtager varer til kontrol på baggrund af en risikovurdering baseret på oplysninger om arbejdsforholdene i branchen, landet eller det pågældende arbejdssted. I vurderingen undersøges både miljørisici, menneske- og arbejdstagerrettigheder og risici for korruption i produktionslande. Risikoanalysen sammenholdes med Københavns Kommunes indkøbsvolumen af den pågældende vare.

Opfølgning på miljø- og klimakrav

På baggrund af erfaringerne fra opfølgning på arbejdsklausul og CSR-bilag er KS i gang med at designe en systematiseret opfølgning på efterlevelsen af miljø- og klimakrav i kontrakterne. KS forventer at lave to opfølgninger på specifikke kontrakter eller kategorier i løbet 2024.

Konsekvenser ved manglende overholdelse af bæredygtighedskrav

Kommunen har forskellige muligheder for at håndhæve efterlevelse af bæredygtighedskrav.

I kontrakter hvor arbejdsklausul, uddannelsesklausul eller CSR-bilag indgår i kontrakten har kommunen mulighed for at pålægge leverandøren en bod, hvis leverandøren ikke leverer nødvendig dokumentation for overholdelse og indtil overtrædelsen er bragt til ophør og der er rettet op på overtrædelsen. Bodden udgør en promillesats af kontrakten eller et minimumsbeløb.

Ved miljø- og klimakrav udarbejder Økonomiforvaltningen eller andre forvaltninger bodsbestemmelser for overtrædelse af kravene baseret på

et skøn, hvor risikoen for overtrædelse, kontraktens størrelse, kompleksiteten af udbuddet mv. er faktorer, der tages højde for. Der findes derfor både kontrakter uden og med bodsbestemmelser.